

Jesaja 50:5,6

*“de Heere HEERE heeft Mij het oor geopend,
ik ben niet wederspanning geweest, Ik wijk niet achterwaarts.
Ik geef Mijn rug degenen die Mij slaan, en
Mijn wangen degenen die Mij het haar uitplukken;
Mijn Aangezicht verberg Ik niet voor smaadheden en speeksel.”*

De Knecht des HEEREN 1 Zijn gehoorzaamheid 2 Zijn gewilligheid

Gemeente,

Jesaja 50 is een lied over de Knecht des HEEREN. Daarvan zijn er 4 in Jesaja. Hoofdstuk 42, 49, 50 en de bekendste in hoofdstuk 53. Steeds duidelijker wordt in deze liederen het beeld van de Knecht des HEEREN geschetst. Je zou het kunnen vergelijken met een lens in een verrekijker die je ergens op richt. In het begin zie je wazig. En dan stel je de lens beter in en van lieverlee wordt het beeld scherp. Kun je meer details en lijnen onderscheiden. Nou, Jesaja kijkt ook in de verte. Hij kijkt eeuwen vooruit, wel 700 jaar. En in elk lied van de Knecht des HEEREN worden meer details zichtbaar. In het eerste lied gaat het vooral over de Knecht Die met wijsheid spreken zal. In het tweede lied komt duidelijker naar voren toe dat dat deze Knecht des HEEREN van nut zal zijn voor Joden en ook voor heidenen. En in ons derde lied wordt duidelijk dat deze Knecht lijden te wachten zal staan. Slagen, uitplukken van haar, smaadheden en speeksel zal Zijn deel zijn. Jesaja krijgt Jezus in Zijn lijden in beeld. En dat is toch ook het geloof. En daar gaat het toch ook om bij het Heilig Avondmaal. Daar wordt ons de Heere Jezus in Zijn lijden getoond en afgebeeld. En het geloof krijgt zicht op Jezus in Zijn lijden. Op wat Zijn lijden inhoudt en voor waarde heeft. Steeds duidelijker en scherper. Daar gaat dus vanmorgen om: om zicht op de Knecht des HEEREN vanuit Jesaja 50.

1 Zijn gehoorzaamheid

Dan valt ten eerste die naam op. Dat Jezus hier de Knecht des HEEREN wordt genoemd, in vers 10 ook letterlijk. De ‘Ik’ in onze tekst is die Knecht des HEEREN. En het woord knecht geeft natuurlijk iets aan als: gehoorzaamheid en onderwerping. Dat was, zeker in de oudheid, het punt voor een knecht, een slaaf. Die had te gehoorzamen, zonder meer, punt uit. Hij was bezit van zijn heer, dus hij had zijn heer te gehoorzamen, altijd en in alles. En nu is wel duidelijk uit wat vers 4 en 5 aangeven dat deze Knecht des HEEREN zegt: dat heb Ik gedaan ook. Van ’s morgens vroeg tot ’s avonds laat. Ik heb altijd geluisterd en gehoord naar wat Mijn HEERE zei. Ik heb me door Hem later onderrichten. Elke morgen weer. En Ik ben nooit wederspanning geweest, Ik heb nooit tegengesproken of gehoorzaamheid geweigerd. Ik heb Mij nooit teruggetrokken of Mijn

opdracht verzaakt. Altijd ben Ik Knecht geweest zoals dat behoorde. Dat maakt natuurlijk ook wel duidelijk dat het hier wel over de Heere Jezus moet gaan. Want ja, wie kan dat verder zeggen? U, jij, ik? Nee, in genen dele.

En dat krijgt zijn relief tegenover het begin van dit hoofdstuk. Waar de HEERE het volk Israel ter verantwoording roept. Israel dat in ballingschap is. Israel dat Gods knecht genoemd is. En had te zijn. Maar Israel zit in ballingschap. En hoe komt dat? Is dat van de HEERE uitgegaan? Heeft de HEERE een scheidbrief geschreven aan het volk: Ik hoef jullie niet meer? Kijk, dat kon gebruik zijn Israel dat een man een scheidbrief schreef aan zijn vrouw. Ik stuur je weg. Dan kon die vrouw zeggen: kan ik het helpen, hij heeft me weggestuurd. Kan Israel dat zeggen: kunnen wij het helpen dat wij in ballingschap zijn? God heeft ons weggestuurd en wil ons niet meer hebben als knecht.

En dan zegt de HEERE: Heb ik jullie soms verkocht aan schuldeisers? Dat kon gebeuren toen: dat een vader zo in geldnood zat dat hij zijn kind als slaaf verkocht aan anderen. Dan kon dat kind zeggen: kan ik het helpen dat niet meer thuis ben? Mijn vader heeft mij verkocht. Kan Israel dat zeggen? Kunnen wij het helpen dat we niet meer in Kanaan zijn? God heeft ons verkocht. Nou, zegt de HEERE, zo'n scheidbrief, zo'n verkoopcontract is er niet. Het is niet van Mij uitgegaan dat jullie in ballingschap zijn en Mijn knechten niet zijn. Jullie wilden zelf niet meer.

Zo kijkt de HEERE ook ons aan, in de voorbereidingsweek: u,jij, dient Mij niet, leeft zover van Mij vandaan, mist Mij nabijheid, dwaalt en zwerft ver van Mij weg. U, jij bent onder invloed van de duivel, zondigt zo vaak en telkens weer. Komt dat omdat Ik je weggestuurd heb? Omdat Ik gezegd heb: je mag Mij niet dienen? Laat maar zien dan! Als je gezondigd hebt, of als je nog onbekeerd bent: laat maar zien dan zwart op wit, heb je een brief van Mij of een tekst in de Bijbel waarin staat dat Ik je weggestuurd heb? Dat Ik niet meer door je gediend wil worden? Kun je Mij dat laten zien of aanwijzen? Nee, je zondigt of je bent onbekeerd omdat je dat zelf wilt, omdat je zelf kiest voor het kwaad. Omdat je zelf liever slaaf van satan bent dan knecht van Mij.

In de voorbereidingsweek bedenke een ieder zijn zonden en vervloeking opdat hij zichzelf mishage. Zichzelf de schuld geve. Kent u dat? O HEERE het ligt niet aan U, het ligt niet aan mijn omgeving, niet aan de tijd waarin we leven, ik ben het zelf de bron van verzet, afkeer en wegdwaling, van het ontzeggen van gehoorzaamheid aan U.

Nog gaat de HEERE een stap verder: Waarom kwam Ik en er was niemand? Waarom riep Ik en niemand antwoordde? Ik ben gekomen en Ik riep: kom tot Mij, vertrouw Mij, dien Mij. Wandel in Mijn wegen, bekeer je tot Mij, verloochen jezelf. Hoevaak heb Ik niet geroepen en kwam Ik: maar u antwoordde niet, u gaf niet thuis? En de HEERE neemt je weer eens mee naar die tijd en naar die plaats. Waar je niet thuis gaf, je eigen zin deed. En waarom? Waarom? Kun je één reden noemen waarom je Hem niet zo dienen en gehoorzamen? Hij belooft je er het eeuwige leven op, Hij zal als een Vader zijn voor Zijn kinderen, Hij zal de dienst laten overgaan in een eeuwige heerlijke dienst in de hemel. Terwijl de duivel je bedrogen heeft en je naar het verderf wil leiden en je ondergang zoekt. Waarom dan Mij niet geantwoord, Mij niet gediend? Waarom.....? Ligt dat aan Mij? Of ligt dat aan u, jou en mij?

Dan gaat het loon van Mijn knechten aan u voorbij. De vrede met Mij, het eeuwige leven. U hebt er geen enkel recht op.

En dan klinkt temidden van zo'n volk, zo'n mensheid de stem van Hem, Die Knecht is geweest. Die open oren had voor Zijn Vader. Die niet weerspanning was, Die niet achterwaarts week. Toen de Vader kwam en riep zei Hij: zie hier ben Ik, Ik kom o God om Uw wil te doen. En de Vader had een taak voor Hem, zo zwaar, zo zwaar: volkomen gehoorzaamheid tot in de dood. En in het bevel van gehoorzaamheid lag ook opgesloten het dragen van de straf, het loon op de zonde wegdragen, de toorn Gods op Zich nemen, nederdalen ter hel. En Hij doet het! Hij wijkt niet achterwaarts, Hij is niet weerspanning. De gehoorzame Knecht des HEEREN. En Hij verwerft het leven, de vrede met God. Vergeving, gerechtigheid om voor God te kunnen bestaan: Hij heeft het verdiend en verworven. En Zijn tafel stalt het uit: brood en wijn. Zijn lichaam en bloed. Verbroken en vergoten. Zo duur heeft Hij verworven. Hebt U verworven. Het geloof krijgt zicht op deze Knecht des HEEREN. En verwondert zich en aanbidt. O liefde, die om zondaars te bevrijden zo zwaar woudt lijden. Zo zwaar, en zo gewillig.

Of hij de gewisse belofte van God gelooft dat hem al zijn zonden vergeven zijn en de gerechtigheid van Christus de zijne is. De belofte dat God zegt: in Christus ligt het. Hij is Mijn Knecht. Hem heb Ik ervoor beloond. En in Hem ligt alles om vergeving te krijgen en gerechtigheid te ontvangen.

En dan mag dat verkondigd worden. En dan mogen we dus goed zien: voor wat voor mensen deed Hij dat, wilde Hij dat doen? Voor zulke mensen, die zelf van God zijn weggegaan, die niet thuis gaven toen God

riep. Zo ver reikt dat werk van deze Knecht. Zo ver klinkt Zijn stem: in Mij is gerechtigheid. Ik heb alles verworven. Voor mensen die weggegaan zijn, voor mensen die niet hoorden toen God riep, voor mensen die kwamen toen God er was. Zo ver reikt het Evangelie. Zo het dan ook voor u bedoeld zijn? Jazeker. Zelfs en ook voor u.

2 Zijn gewilligheid

Dat zagen wij dus als eerste in onze tekst: de gehoorzaamheid van de Knecht des HEEREN, waartegen onze ongehoorzaamheid wel heel schril afsteekt. Maar in onze verzen komt ook een tweede trek van deze Knecht naar voren toe. Hij wordt slecht behandeld. Ze slaan Hem, ze trekken Hem Zijn baardharen uit, ze smaden Hem en bespugen Hem. Dat moeten we even goed zien. Want dat zou je eigenlijk niet voor kunnen stellen. Want het gaat in vers 4 over de moede. Mensen die moe zijn. Even helder maken: ze zijn niet verbrijzeld van hart, niet schuld bewust en verslagen van geest, maar moe. Zoals mensen die in de woestijn lopen moe kunnen zijn. Na een hele tijd lopen in de woestijn niet meer kunnen. En ze dreigen de dood van dorst te sterven. Nu wordt er een reddingsactie op touw gezet. En per helicopter wordt een reddingsactie gestart. En die helicopter die zoekt en die probeert te landen in de nabijheid en een reddingswerker die stapt naar die mannen toe die dreigen te sterven. Hier, jullie kunnen mee, we hebben jullie gevonden. En dan? Dan staan die mannen op en ranselen die man af en schoppen en slaan hem en laten hem dood liggen. Dat is onvoorstelbaar. Maar dat is gebeurd!

De Knecht des HEERE wil komen om zondaren te redden. Maar zondaren moeten Hem niet. Hij wil wel redden, maar zij willen niet gered worden! Zij wijzen Hem af. Want zij denken: we zijn er zo erg niet aan toe. We zijn niet reddeloos verloren. We hebben nog wel wat vroomheid en gerechtigheid of we krijgen die nog wel. We willen onze zonden vasthouden en daarin blijven leven voorlopig. Zondaren zijn zondaren die niet gered willen worden.

En in de week van voorbereiding overdenk ik mijn zonden en vervloeking opdat ik mijzelf mishage. O, ik wijs mijn Redder af en mij redding af. O, als U mij eigen keus had gelaten, als U mij had voergelaten aan mijzelf, als U had geroepen met Uw Woord en dan had afgewacht totdat ik zou komen, ik zou nooit gekomen zijn. Ik had liever verder geleefd naar de hel, dan Jezus omhelsd voor de hemel. Ik wilde niet.... Zelfkennis van het zuiver soort is dat. Al mijn voorgewende gewilligheid blijkt bedrog en inbeelding te zijn geweest.

Maar ziet Jesaja dat goed? Ja, kijk maar. Zij willen Hem slaan, spuwen, uittrekken en bespotten, en Hij, Hij geeft Zichzelf ervoor. Leest u dat? Ik gééf Mijn rug, Mijn wangen, Mijn Aangezicht. Hij leent Zich ervoor. Het is alsof wij met de evangelist Marcus voor Pilatus staan. En we zien het gebeuren. En gaf Jezus over om gezeseld te worden. Ik geef Mijn rug degenen die Mij slaan. En deden Hem een purperen mantel aan en een doornenkroon gevlochten hebbende, zetten Hem die op. En begonnen Hem te groeten zeggende: Wees gegroet Gij Koning der Joden en sloegen Zijn hoofd met een rietstok. Ik verberg Mijn Aangezicht niet voor smaadheden. En zij bespogen Hem. Ik verberg Mijn Aangezicht niet voor speeksel. Hij geeft Zijn rug, wang, Aangezicht. Dat kun je je niet voorstellen, dat ze dat op schoolplein met je doen en dat je zegt: dat is goed, ga maar door, ga maar verder, je trekt je niet terug, je wil niet weglopen.

En wat is dat dan bij de Heere Jezus? Gehoorzaamheid als Knecht aan de Vader. Ja. Maar ook en daarin zondaarsliefde. Pure zondaarsliefde. Omdat Hij naar mij op weg is. Wat om zondaren te redden moet Hij twee dingen doen. Hij moet de gehoorzaamheid volbrengen door de straf te dragen. Maar ook de Heilige Geest te verwerven om mij te kunnen grijpen in mijn hart. En daarom moet Hij hier doorheen. Wil Hij hier doorheen. Op weg naar mij. Het geloof krijgt zicht op de Heere Jezus. Ontvangt zicht op Hem. Omdat U mij wilde grijpen met Uw Geest, hebt U Uzelf gegeven voor deze dingen. En U week niet achterwaarts. Wat is dat een wonder. U wilde naar mij komen koste wat het kost.

En aan de tafel van het Heilig Avondmaal wordt ons dat voor ogen geschilderd in brood en wijn. Hoe Zijn lichaam is mishandeld en bloed vergoten. Zondaarsliefde. En dan overdenk ik: Heere Jezus dit deed ik U aan. 't Zijn de Joden niet Heer Jesu die U kruisten, maar ik, ik deed U al die jamm'ren aan. Elke zonde van mij is een slag op Uw rug. Elke zonde van mij is een uittrekken van Uw haren. Elke zonde van mij is een klodder spuug in Uw gezicht. En je wordt heel stil en heel klein. Verootmoediging noemt de Bijbel dat. Kennen we daar iets van? Hoe zullen we aangaan als dat ons vreemd is en wij daar onbekend mee zijn? En wat geeft dat een haat tegen de zonde. Als zonde zo erg is en zo erg is ze, dan zou ik wel willen dat ik nooit geen zonde meer zou doen. Dat ik niet de grenzen op zou zoeken maar dan blijf ik liever een eindje te ver van de zonde vandaan dan dat ik er toch zo dichtbij kom dat ik erin val. En was dat maar sterker in mij en vuriger.

En tegelijkertijd, ja wonderlijk, dat kan tegelijkertijd, zink ik weg in verwondering. O dat Hij geeft..... Zijn rug, Zijn wangen, Zijn Aangezicht, Zijn leven, Zichzelf. Voor zo iemand. Voor zulken. Gewillig uit liefde. O, dat ik Hem aanbidden mocht en kon. O dat ik Hem kon liefhebben met een liefde die aan de Zijne beantwoorden zou. Kijk, wij kunnen wel eens zeggen of denken: gaan er nou veel of weinig mensen aan het heilig Avondmaal? En nog een stapje verder denk je, gaan er teveel of te weinig aan? Dat is de vraag niet goed gesteld. Het gaat niet om weinig of veel, maar om verwonderde Avondmaalgangers. En dan geldt hoe meer verwonderde Avondmaalgangers hoe beter. Dat zijn er nooit teveel. Maar iets van verwondering zou er toch moeten zijn. En je zeg: o kon ik me maar meer verwonderen, kon ik me maar verwonderen naar dat Zijn liefde waardig is.

En die liefde van de Heere Jezus, gemeente, die maakt zondaren Zijn beeld gelijk. Daar weten wij hoegenaamd niks van, maar in Noord Korea bijv. wel. Dat de vrucht van deze liefde van de Heere Jezus is dat Zijn volgelingen om Zijntwil ook smaadheid dragen en hun rug, gezicht en lichaam geven om gepijnigd te worden. Als je puur om het geloof en om Hem gespot word of geslagen, dat je Zijn voetstappen drukt. Dat kan, dat geeft Hij. Als het zover is en nodig is. Dat ik Zijn voetstappen druk in het aanvaarden van spot en smaad en schande.

Gemeente, deze liefde van de Heere Jezus word verkondigd. Hij geeft. Zijn rug, Zijn wangen, Zijn Aangezicht, Zijn leven, Zijn ziel. Omdat hij als Knecht des HEEREN de zaligheid verwerven wil. Het loon van gerechtigheid en eeuwig leven verwerven gaat. En omdat Hij daardoor Zijn Geest wil krijgen om onwilligen gewillig te maken. Hij wordt verkondigd. Een volkomen Zaligmaker, een gewillige Zaligmaker. Alles verwerft Hij voor wie niets zelf heeft volbracht. Alles doorstaat Hij voor wie geen redding wil accepteren. Voor wie geneigd is Hem weg te slaan. Maar Hij wint in en maakt gewillig.

O, acht je niet te goed voor Hem. Acht je niet te verheven om zo'n Zaligmaker nodig te hebben. Dan sluit je jezelf buiten, dan ligt het aan jezelf. Voor schuld is vergeving en gerechtigheid, voor onwil is Zijn Geest en genade. Dan moe verloren gaan wel eigen schuld zijn. Dan moet Hij wel zeggen in de hel: aan wie ligt het? Heb Ik je geweigerd? Heb Ik je buitengesloten? En je zult moeten zeggen, nee HEERE, dat is het niet. Maar, ik, ikzelf heb niet gewild.

Hij wordt verkondigd. En wat gebeurt er? Hij komt en Hij roept. En er komen er. Er zijn er die Hem te voet vallen. Die hun gerechtigheid in Hem zoeken. Die Hem liefkrijgen, onuitsprekelijk liefkrijgen. En zij worden genodigd volgende aan Zijn tafel. Om aan te zitten en Zijn lichaam en bloed te ontvangen. Ik voor u. Wat een wonder. Er zijn er. Ouderen en jongeren. Dat is aan Hem te danken. Die kwam en verwierf, de Geest verwierf en zondaren inwon. Zij komen aan door het Goddelijk licht geleid.

Amen